

Dret penal. Part especial

Gonzalo Quintero Olivares
Fermín Morales Prats
Ramon Garcia Albero
Eduard Ramon Ribas
Núria Torres Rosell
Josep M. Tamarit Sumalla

PID_00181624

Material docent de la UOC

Gonzalo Quintero Olivares**Fermín Morales Prats****Ramon Garcia Albero****Eduard Ramon Ribas****Núria Torres Rosell****Josep M. Tamarit Sumalla**

L'encàrrec i la creació d'aquest material docent han estat coordinats pel professor: Josep M. Tamarit Sumalla (2012)

Primera edició: febrer 2012

© Gonzalo Quintero Olivares, Fermín Morales Prats, Ramon Garcia Albero, Eduard Ramon Ribas, Eduard Ramon Ribas, Núria Torres Rosell, Josep M. Tamarit Sumalla

Tots els drets reservats

© d'aquesta edició, FUOC, 2012

Av. Tibidabo, 39-43, 08035 Barcelona

Disseny: Manel Andreu

Realització editorial: Eureca Media, SL

Dipòsit legal: B-1.432-2012

Els textos i imatges publicats en aquesta obra estan subjectes –llevat que s'indiqui el contrari– a una llicència de Reconeixement-NoComercial-SenseObraDerivada (BY-NC-ND) v.3.0 Espanya de Creative Commons. Podeu copiar-los, distribuir-los i transmetre'ls públicament sempre que en citeu l'autor i la font (FUOC. Fundació per a la Universitat Oberta de Catalunya), no en feu un ús comercial i no en feu obra derivada. La llicència completa es pot consultar a <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/es/legalcode.ca>

Introducció

L'estudi de la part especial del dret penal es basa en l'anàlisi dogmàtica dels diversos tipus delictius que integren un sistema jurídic. En relació amb el dret penal espanyol, aquest estudi se centra en el Codi penal de 1995 i les seves reformes, les més importants de les quals s'han produït els anys 1999, 2003 i 2010. Ateses les limitacions d'una assignatura, l'estudi de la part especial s'ha de limitar a les tipologies més importants. Per aquest motiu en l'elaboració d'aquests materials docents s'ha optat per incloure els tipus delictius en què es protegeixen béns jurídics de titularitat individual, que constitueixen el nucli fonamental dels delictes en què hi ha una praxi jurisprudencial més consolidada i en què s'ha centrat l'elaboració doctrinal durant molt temps. És clar que, com a conseqüència d'aquesta opció, en queden fora dos grans sectors de la delinqüència regulada en els codis penals dels països del nostre entorn: els delictes contra béns jurídics socials i els delictes contra béns jurídics dels quals és titular l'Estat. En aquests dos àmbits trobem delictes de gran transcendència en l'actualitat, com els delictes contra la seguretat en el trànsit, els delictes contra la salut pública, els delictes ambientals, les diverses formes de corrupció i els delictes contra la funció pública, entre d'altres. L'anàlisi dels tipus delictius que aquí tractarem pot proporcionar a les persones que s'inicien en l'estudi del dret penal les bases suficients per a poder tenir posteriorment un coneixement tècnicament adequat de la resta de tipologies.

D'altra banda, aquests materials no proporcionen un coneixement exhaustiu dels diversos temes abordats, sinó que caldrà completar-los amb l'ajut de manuals, comentaris sistemàtics o bibliografia recomanada, que proporcionen un coneixement més complet i profund, i l'actualització necessària a les reformes legals que es puguin anar produint.

Els materials s'han elaborat perquè serveixin com a suport a l'estudi de l'assignatura de *Dret penal part especial* als plans d'estudi dels graus de Dret i de Criminologia, tenint en compte l'adaptació necessària a les reformes legals, especialment la de juny de 2010, i l'evolució doctrinal i jurisprudencial.

Objectius

1. Tenir la capacitat d'analitzar els diversos tipus delictius de la part especial, d'acord amb la tècnica pròpia de la dogmàtica juridicopenal.
2. Conèixer els criteris doctrinals existents per a la interpretació dels processos de selecció dels béns jurídics que reben tutela penal i d'incriminació i desincriminació.
3. Conèixer l'abast de les diverses reformes del Codi penal espanyol, especialment la de 2010.
4. Tenir la capacitat d'interpretar els tipus delictius d'acord amb els criteris dogmàtics i politicriminals doctrinalment consolidats.
5. Conèixer la regulació dels delictes contra la vida humana.
6. Conèixer la regulació dels delictes contra la salut, la integritat física i la integritat moral i els delictes relatius a la manipulació genètica.
7. Conèixer la regulació dels delictes contra la llibertat i contra la llibertat i indemnitat sexual.
8. Conèixer la regulació dels delictes contra l'honor i contra la intimitat.
9. Conèixer la regulació dels delictes contra les relacions familiars.
10. Conèixer la regulació dels delictes contra el patrimoni.

Continguts

Mòdul didàctic 1

Els delictes contra la vida

Gonzalo Quintero Olivares i Fermín Morales Prats

1. Consideracions generals sobre la protecció penal de la vida humana
2. Delictes contra la vida humana independent
3. El delicte d'homicidi
4. L'homicidi imprudent
5. L'homicidi agreujat denominat *assassinat*
6. Els delictes d'inducció i auxili al suïcidi. Consideració especial de l'eutanàsia
7. El delicte d'avortament

Mòdul didàctic 2

Els delictes contra la salut, la integritat corporal i la integritat moral

Josep M. Tamarit Sumalla

1. Els delictes de lesions
2. El delicte de lesions al fetus
3. Els delictes contra la integritat moral
4. El delicte de tràfic d'éssers humans
5. Els delictes relatius a la manipulació genètica

Mòdul didàctic 3

Els delictes contra la llibertat i contra la llibertat sexual

Ramon Garcia Albero

1. Delictes contra la llibertat
2. Delictes contra la llibertat i la indemnitat sexuals

Mòdul didàctic 4

Els delictes contra la intimitat i l'honor

Fermín Morales Prats

1. Els delictes contra la intimitat
2. Els delictes contra l'honor

Mòdul didàctic 5

Els delictes contra les relacions familiars

Eduardo Ramon Ribas i Núria Torres Rosell

1. Els matrimonis il·legals
2. De la suposició de part i de l'alteració de la paternitat, estat o condició del menor
3. Els delictes contra els drets i deures familiars

Mòdul didàctic 6

Els delictes contra el patrimoni

Gonzalo Quintero Olivares

1. La protecció penal del patrimoni
2. El delicte de furt
3. Els furts qualificats
4. El *furtum possessionis*
5. El delicte de robatori
6. L'extorsió
7. El furt i el robatori d'ús: les raons de la seva especialitat
8. El delicte d'usurpació: la protecció penal del patrimoni immobiliari i la tutela registral
9. El delicte de danys. Qüestions generals